

ALLAH'IN YOLUNA DÖNÜŞ AYI*

Es-selâmü aleyküm ve rahmetu'llâhi ve berekâtühû!..

Aziz ve sevgili Akra dinleyicileri! Regâib kandiniz mübarek olsun... Allah-u Teâlâ Hazretleri bunun gibi daha nice nice mübarek gecelere, aylara, yıllara, kandillere, devletle, sıhhatle, afiyetle, saadette, huzurla, imanla, ihlâsla ulaşmayı ve bu güzel gecelerin mânevî ikramlarından, nimetlerinden, rahmetlerinden hisseyâb olmayı nasib eylesin...

Allah-u Teâlâ Hazretleri dünya ve ahiretin hayırlarını cümlenize gönlünüzce ihsân eylesin...

a. Varlıkların Mübarekliği

Biliyorsunuz, çevremizdeki varlıklar eşit değil. Hepsinin değeri farklı oluyor. Meselâ bir Arapça şiir hatırıma geldi, şair şöyle söylemiş:

مُحَمَّدٌ بَشَرٌ لَا كَالْبَشَرِ؛ بَلْ هُوَ كَالْيَاقُوتِ بَيْنَ
الْحَجَرِ

Muhammedün beşerun lâ ke'l-beşer, Bel hüve ke'l-yakûti beyne'l-hacer.

“Muhammed SAS Hazretleri bir beşerdir ama, sizler bizler gibi Ademoğludur, bir insandır ama, sade bir insan gibi değil, insanüstü çok yüksek bir şeydir. Hani hepsi taştır ama, sanki taşlar arasında yakut taşı nasıl değerliyse, pırlanta,

* Bu konuşma; Merhum Dr. Metin Erkaya tarafından, titizlikle çalışılarak metne dönüştürülmüştür. Mekanı Cennet olsun.

zümürüt nasıl üstün değere sahipse, öyledir.”

İkisi de taş diye anılıyor ama, sokakta her zaman karşılaş- tığımız olağan bir taş ile bir mücevher bir değil... O da kıymetli taş diye adlandırılıyor. O da taş ama, ne kadar büyük fark var.

Tabii etrafımızdaki varlıklar arasında böyle mânevî kıymet bakımından, kutsallık, mübareklik bakımından farklılıklar var... Farklı değerde zamanlar, mekânlar, kişiler, varlıklar, nesnelere var.

Meselâ, hiç itiraz edilemeyecek, herkesin ittifakla kabul edeceği örneklerle sözümüzü açıklayalım: Ramazan ayı... Mübarek ve kutsal zamanlar diye düşündüğümüz zaman, hatırımıza gelen olağanüstü bir ay... On bir ayın sultanı diye karşılarız. Minarelerin mahyalarına nurlu kandillerle:

“—Hoş geldin yâ mübarek Ramazan!” diye yazarız.

Bizim Türkiyemize, İstanbulumuza mahsus böyle güzelliklerden belli ve bilinen delillerle, aşikâr ve sabit olan bir husus: Ramazan kutsal, olağanüstü bir ay...

Ramazan’ın içinde hepimizin tanıdığı, bildiği, duyduğu, özendiği, imrendiği, ihyâ etmek temennisinde bulunduğu bir gizli, saklı, örtülü Kadir Gecesi var, biliyoruz. Hangi gece olduğunu bilmiyoruz ama, Ramazan’ın içinde olduğunu biliyoruz. Kadir Gecesi’nin de kıymetli olduğunu Kadir Sûresi’nden, (*Innâ enzelnâhu fî leyleti’l-kadr*) sûresinden biliyoruz ki, olağanüstü bir gece, bin aydan daha hayırlı bir gece...

Bunun gibi Berâet Gecesi, Berat Gecesi var. Bayram günleri var... Allah-u Teâlâ Hazretleri mü'minlere ihsan etmiş. Ramazan Bayramı, Kurban Bayramı... Bunların arafeleri var. Arafe günleri sevap bakımından kıymetli. Haftanın günleri içinde, mübarek cuma günü var, geceler içinde mübarek cuma gecesi var...

Bunlar işte, zaman dilimleri içinde, örnek olarak hemen hatırıma gelen, her müslüman tarafından kabul edilecek olan, kutsal ve mübarek zamanlar.

Sonra, mübarek mekân deyince hemen hatırlarız, gözümüzün önünde tüter: Mübarek Mekke-i Mükerre, Medine-i Münevvere... Bu ikisine Haremeyn-i Şerifeyn diyoruz. Kudüs-ü Şerif, yâni Kudüs şehri... Arafat... Yeryüzündeki Allah'a ibadet edilen bütün mescidler, ibadethaneler... Bunlar kutsal yerler. İçinde din öğretiliyor, iman öğretiliyor. Böyle mektepler, medreseler, kutsal mekânların misâli.

Kutsal ve mübarek insanların örnekleri düşünüldüğü zaman, tabii başta peygamberler var. Peygamberlerin başında da server-i kâinât ve seyyidü's-sâdât ve eşrefü'l-mürselîn, peygamberlerin en şerefliyi Peygamber-i Zîşânımız –*aleyhi ve ekmelü's-salavâti ve'tteslîmât*– Hazretleri var... Evliyaullah var. İlmiyle âmil, mübarek, temiz, pâk ulemâ var, alimler var. Hak yoluna mallarını, canlarını fedâ etmiş şehidler var. Allah yolunda cihad etmiş mücahidler var... Aşk ile, şevk ile, *lebbeyk* çeke çeke yollara düşmüş olan hacılar var, umreciler var; Mu'temirîn veya ummâr denir umrecilere...

Sonra, Allah'ın âbid ve sâlih kulları var. Seyyidler, şerifler var. İnsanlara hayırları öğreten muallimler, mürebbîler var. Bunlar da mübarek insan olarak, mânevî değeri yüksek insanlar olarak, böyle herkesin kabul ettiği, bildiği kişiler.

Ayrıca çeşitli nesnelere, varlıklar arasında kutsal neler var diye düşündüğümüz zaman, hatırımımıza hemen gelir: Kâbe-i Müşerrefe'miz. O siyah örtüsü, üstü siyah ama ipekten dokunmuş, üstü altın sırma ile, hakiki altın ile yazıları yazılmış, nakışları yapılmış mübarek Kâbe-i Müşerrefe'miz. Mescid-i Harâm, yâni Kâbe'nin etrafındaki mübarek mescid. Mescid-i Nebî. Peygamber Efendimiz'in kabrinin bulunduğu mübarek mescid.

Sonra Kâbe-i Müşerrefe'nin bir köşesinde bulunan Hacerü'l-Esved veya Hacerü'l-Es'ad... Yâni, renginden dolayı *Hacerü'l-Esved* diye adlandırılmış. *Esved*, siyah demek. Ama siyahlıktan, karalıktan onun şânına noksan gelmediğinin alâmeti olarak, en kutlu, en saîd taş diye *Hacerü'l-Es'ad* da denmiş; ben kardeşinizin aciz, naciz ismi gibi, iftihar ediyorum.

Sonra, meselâ Zemzem-i Şerif sular içinde müstesnâ... Meselâ kitaplar içinde üzerine Kur'an-ı Kerim yazılmış olan sayfalardan müteşekkil Mushaf-ı Şerifler.

Sonra Peygamber-i Zîşân'ımızın yâdigarı, hatırası, Hilye-i Saadet. Yâni Peygamber Efendimiz'in sakalının, yadigârı, nümunesi... Peygamber Efendimiz'in emanetleri... *Emânât-ı*

Mukaddese Dairesi diyoruz, Topkapı Sarayı'nda iftihar ediyoruz. Ziyaret ediyoruz, Efendimiz'den kalma eşyalar diye.

Kâbe-i Müşerrefe'nin örtüsü... Böyle çeşitli ölçülerde kesiliyor, kıymetli şahıslara dağıtılıyor. El-hamdü lillâh bizim fakirhâ- nemizde de şöyle bir numûne, çerçeveli, duvarda şerefendiriyor duvarımızı.

Peygamber Efendimiz'in mübarek türbesinin örtüsü, o da böyle bütün olarak veya kesilip yâdigâr olsun diye böyle dağıtılmış. Sonra üzerine ayet, hadis yazılı kâğıtlar, kitaplar, defterler...

Sonra Allah'ın nimetleri, yediğimiz mübarek ekmek... Üzerinde namaz kıldığımız seccade... Allah'ı yâd ettiğimiz tesbihler...

İşte bütün bunlar kutsal varlıklar olarak hatırımıza gelebilen misaller. Demek ki, bazı zamanlar mübarek ve kutsallıkta üstün, bir nurâniyete sahip; bazı mekânlar üstünlüğe sahip, bazı kişiler böyle nurlu ve mübarek, bazı varlıklar, nesnelere mübarek.

Bunları için sayıyoruz?.. İşte gecelerin içinde de mübarek geceler var. O gecelerden birisi de bu bizim Regâib Gecesi...

Tabii kimler için mübarek bir gece? Kim biliyor bu gecenin kıymetini?.. Güzel kıymetli taşın kıymetini kuyumcunun bildiği gibi, erbâbı bildiği gibi, bu güzel, kutsal gecelerin, zamanların, ibadet fırsatlarının da kutsallığı tabii kimler için?.. Mü'min kullar için. Mü'min olup da, Allah'tan korkup, Allah'a kulluk etmek isteyip

de, bu güzel vakitleri Allah'ın rızasına uygun, ibadetle geçiren kimseler için... Yoksa o geceye hiç yakışmayan nâhoş işlerle, günahlarla, gafletle yaşayanlar, tabii o mübareklikten hiç bir şeyi tatmıyorlar.

Allah-u Teâlâ Hazretleri gafletten uyandırısın... Şaşıranları doğru yola sevk eylesin... Hakkı hak olarak göreceğ göz nasib eylesin... Hak sözü işi-
tip kabul edecek kulak nasib eylesin... Güzel duyguları yakalayabilecek, anlayabilecek anlayış, gönül, ilim, irfan nasib eylesin cümleye... Allah-u Teâlâ Hazretleri, doğru yolda yürüyenlere de mükâfatlar ihsan eylesin...

Regâib Gecesi, nasıl, hangi gecedir? Receb ayının ilk perşembesini cumaya bağlayan gecedir. Yâni özelliği perşembeyi cumaya bağlayan gece olması. "Receb'in birinci gecesi, ikinci gecesi, üçüncü gecesi..." diye söylenmiyor. Receb ayı ne zaman girerse, ona göre kaçınıcı gece olduğu yoldan yıla değişebilir ama değişmeyen bir özelliği var: Receb'in ilk perşembesini cumasına bağlayan geceye Regâib Gecesi diyoruz, Regâib Kandili diyoruz. Kandiller asılıp, her taraf bayram havası içinde böyle ışıltı ışıltı ışıdığı için, ecdâdımız böyle günlerin kıymeti bilinsin diye böyle güzel süslemelerle, kandillerle onların şânını böyle görülür hâle getirdikleri için, kandil gecesi deniliyor. İlk cuma gecesi.

İki yönden kutsal oluyor, iki yönden mübarek oluyor, iki yönden çok kıymetli oluyor: Bir; cuma gecesi olduğundan... Yâni perşembeyi cumaya bağlayan her gece, zâten hafta gecelerinin en kıymetlisidir. Peygamber Efendimiz, Leyle-i

Garrâ'dır buyuruyor. *Garrâ* ne demek?.. Nurlu demek. Şa'şaalı, etrafa nur saçan pırıl pırıl demek. Cuma'nın gündüzü nurlu bir gündüzdür. Cuma'nın gecesi –ki perşembe akşam ezanından başlar, sabah namazına kadar devam eder– o da nurlu bir gece. Bir, her cuma gecesindeki fazilet, güzellik, mübareklik var; bir de, Receb ayının ilk cuma gecesi, Receb ayı olmasından dolayı bir mübareklik var.

b. Haram Aylar ve Üç Aylar

Biliyorsunuz, Receb ayı da aylar içinde müstesna, önemli, kıymetli, mübarek, kudsî olan aylardan birisidir. Haram aylardandır. Haram aylar veya Arapça çoğuluyla söyleyecek olursak *eşhur-u hurum*... *Eşhur*, *şehir* yâni ay kelimesinin çoğulu; *hurum* da haram kelimesinin çoğulu, cem'i. *Eşhur-u hurum*, haram aylar...

Bu tabii Kur'an-ı Kerim'de geçen bir tabir, anlatım, söyleyiş. Kur'an-ı Kerim'de bu kelime geçiyor. Allah-u Teâlâ Hazretleri buyuruyor ki:

إِنَّ عِدَّةَ الشُّهُورِ عِنْدَ اللَّهِ اثْنَا عَشَرَ شَهْرًا فِي
كِتَابِ اللَّهِ يَوْمَ خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ مِنْهَا
أَرْبَعَةٌ حُرُمٌ

(التوبة: ٣٦)

(*Inne iddete's-şuhûri inda'llâhi'snâ aşera şeh-
ran fî kitâbi'llâhi yevme haleka's-semâvâti
ve'l-arda minhâ erbaatün hurum*) “Allahu
Teâlâ Hazretleri'nin takdiriyle, mukadderatıy-

la bir yıl içindeki ayların sayısı on iki tanedir. Allah-u Teâlâ Hazretleri semâları, yeri yarattığı zamandan beri bu böyledir. On ikili bir taksimat olarak, bir yıl on iki aydır. Bunlardan dört tane-si haram aylardır.” (Tevbe, 9/36)

Haram sözü burada ne demek? Muhterem demek, hürmetli demek. İçinde fısk ü fücûrun, ceng ü cidâlin, günahın, kavganın, kan dökmek, can yakmanın, insanları üzmenin yasak olduğu; saldırmanın, vuruşmanın, döğüşmenin yasaklandığı aylar demek.

Bunlar, haccın ifâ edilmiş olduğu üç ay ile, yâni *Zilkâde*, *Zilhicce* ve *Muharrem*. Zilhicce ayı içinde hac görevleri yapılıyor. Zilkâde’de hac yapılmak için tâ uzaklardan oraya gelinecek bir ön zaman, fırsat olmuş oluyor. Muharrem de, hac yapıldıktan sonra dönmeyi sağlayan bir ay... Bir sulh ü sukûn, huzur ve barış ayı, kavgasız, gürültüsüz, çekişmesiz durulması gereken ay olmuş oluyor.

Böylece, hacılar hacca giderken ve hacdan dönerken töreye göre, yâni kimse onlara dokunmasın diye, bu aylar içinde kan dökmek, kan davası gütmek vs. gibi şeyler aslâ yapılmıyor. Herkes selâmetle uzun yollardan, çöllerden, dağlardan, derelerden geçip, haccını yapıp dönebilecek bir fırsat meydana gelmiş oluyor. Zilkâde, Zilhicce, Muharrem... Zilhicce, Kurban Bayramı’nın olduğu hacıların Arafat’a çıkıp hac vazifelerini yaptığı ay. Bir önünden, bir sonundan üç ay haram aylardan, muhterem aylardan.

Ama bir de bunlardan tâ uzakta Receb ayı var. Bu da haram aylardan birisi. Ne kadar uzakta? Sayalım: Muharrem ayından sonra... Muharrem, birinci ay. Hicrî takvimin, yılın on iki ayından birincisi Muharrem; Safer ikinci; Rebîü'l-evvel, Rebîü'l-âhir, üçüncü, dördüncü; Cumâde'l-ûlâ, Cumâde'l-âhire veya Cemâziyü'levvel, Cemâziyü'l-âhir demiş ecdâdımız. Biraz böyle Arap kaidesine uygun değil ama, böyle tanınıyor. Ondan sonra Receb geliyor, yedinci ay...

Receb, Şa'ban, Ramazan aylarına da Üç Aylar deniliyor. Receb, Şaban, Ramazan, üç mübarek ay... Bunlar da ibadet bakımından, içinde ibadet yapmak bakımından, dinî yönden, İslâmî bakımdan önemli üç ay oluyor. Receb bu üç ayın başlangıcı oluyor.

Demek ki, yılın aylarına şöyle baktığımız zaman özetleyecek olursak: Haccın yapıldığı Zilkâde, Zilhicce, Muharrem ayları var, onlarla beraber, onlardan ta uzakta yedinci ay olan Receb ayı dört ay... Üç hac ayı ve bir de uzaktaki ayrı olarak bulunan Receb ayı, dört ay, *eşhur-u hurum*, haram aylar olmuş oluyor.

Bu Receb ayı, öteki birbirine yakın, peş peşe olan aylardan uzakta, yedinci ay olduğundan ona *Receb el-Ferd*, yâni tek başına olan ay denmiş. Receb ayının böyle bir sıfatı var. *Ferd*, yâni ötekiler gibi grup hâlinde değil, peş peşe değil, onlardan uzakta, ayrı... *Recebü'l-Ferd*. Yılın aylarından dördü haram aylar.

Bu dört aylardan Receb'le başlayan, bu dört ayların isimlerini öğrendik yılın ayları içinde...

Bunlardan ayrı bir de, Üç Aylar dediğimiz mübarek aylar var. Bunlar da Receb, Şa’ban, Ramazan oluyor. Ramazan’ın kutsallığı, içinde Kadir Gecesi olmasından, oruç tutulmasından, teravih namazı kıldığımızdan... Ondan evvelki Receb ve Şa’ban ayları da, bu Ramazan’a doğru insanları hazırlayan bir kutsal, mânevî mevsim olmuş oluyor. Yılın içinde bir de, Üç Aylar denince bunları bilmemiz lâzım!

Haram aylar deyince, birisi ayrı, üçü beraber olan, o saydığımız Zilkâde, Zilhicce, Muharrem ve bunlardan uzakta Receb ayını düşüneceğiz. Üç Aylar dediğimiz zaman da, bu terimlerden ne anlamamız gerekiyor, bu tabirlerden?.. Üç Aylar dediğimiz zaman da, Receb, Şa’ban, Ramazan’ı anlamamız lâzım!..

“—Efendim, Ramazan’da zâten farz, herkes, sıhhati, durumu müsait olan oruç tutacak da, Üç Ayların topunda Üç Aylar orucu tutmak, hepsini oruçla geçirmek nasıl oluyor, neden oluyor, böyle bir şey var mı?..”

Hayır, Ramazan’ın dışında Peygamber Efendimiz hiç bir ayı tam oruçlu tutmamış. Zaman zaman tutmuş, canı istedikçe tutmuş sevap kazanmak için... Farz olmadığı halde, sevabını bildiğinden, Allah’ın oruçluyu çok sevdiğini bildiğinden, zaman zaman Efendimiz oruç tutmuş. Ramazan’dan sonra, en çok oruç uttuğu aylardan birisi Receb ayı... Ramazan farz, onun tamamını tutuyor, onun dışında en çok oruç tuttuğu, nafîle oruç tuttuğu, severek, sevap kazanmak için oruç tuttuğu aylardan birisi Receb ayıdır.

“—Pekiyi bazı insanlar Receb ayını da tam tutuyor, Şa’ban ayını da tam tutuyor, Ramazan’ı da tutuyor. Bu neden?..”

İşte insanların bazı ibadet hatalarından dolayı, bazen iki ay peşpeşe oruç tutması gerekir. Bunu ne zaman tutsa olur. Ama onlar, bu Üç Aylar mübarektir diye bu Receb’den başlayınca, o zaman ne oluyor? Receb, Şa’ban iki ay kefarete orucu oluyor. Böyle kefarete orucu tutmak isteyenler, isterse bu aylarda tutar, isterse başka aylarda tutar ama, Receb’de tutunca böylece Üç Ayları oruçlu geçirmiş olabiliyorlar. İşin sebebi bu olmuş oluyor.

Peygamber SAS Efendimiz Receb ayında çok oruç tutarmış. Bu arada hadis-i şeriflerden, rivayetlerden bunu öğrenmiş oluyoruz. Neden?.. Çünkü Receb ayında yapılan ibadetlere Allah-u Teâlâ Hazretleri kat kat, çok çok, bol bol mükâfat veriyor. Peygamber Efendimiz de, Allah’ın en Allah’tan korkan mübarek kulu olduğundan, en müttakî kulu olduğundan, en âbid, en zâhid, en fedâkâr, her şeyi en güzel kulu olduğundan, bu ayda çok oruç tutarmış.

Receb ayının sıfatlarından bir tanesi, Receb *el-Esabb*’dır. *Esabb*, b harfi iki tane. *Esabbü* diye, neden bu sıfatla anılmış Receb ayı?.. Çünkü Allah’ın rahmeti, yağmur nasıl bardaktan boşanırcasına yağarsa, böyle şakır şakır, dökülüyor gibi; gökten Allah’ın rahmeti âbid kullarına, iyi kullarına, iyi işler yapan, ibadet eden kullarına öyle bardaktan boşanırcasına geldiğinden dolayı, Receb ayına *Receb el-Esabb* sıfatı da verilmiş. El-Esabb.

Receb el-Ferd denmiş, tek olduğundan. *Receb el-Esabb* denmiş, sevabın bol bol, bardaktan boşanırcasına verildiğinden dolayı. Güzel sevaplardan, o bol sevaplardan istifade etmeyi Allah bizlere de nasib eylesin...

Bir de *Receb el-Esam* diye isimlendirilmiş. Onun da çeşitli yorumları var niye bu sıfatla isimlendi diye. Yâni, birbirine düşman olan, birbiri hakkında dava güden, birbirini takip eden insanlar; “İşte senin kızdığın, yakalamak istediğin filânca adam işte şuradan geçiyor yoldan!” diye haber verilse bile, duymamış gibi olacak. Üç Aylara hürmeten ona saldırmayacak, yolunu kesmeyecek. Hacca filân gidiyorsa yolunu engellemeyecek. Veyahut haram aylar içinde bu işleri yapmak yasak olduğundan, duymazlığa geliyor diye, onun için *Receb* ayına *Receb el-Esam* diye de söylenmiş. Başka sıfatları var.

c. *Receb Ayı, Tevbe Ayı*

Hâsılı *Receb* ayının kutsal bir ay olduğu önemli. En önemli sıfatlarından birisi *Receb* ayının, *tevbe* ayı olmasıdır. *Tevbe* biliyorsunuz Arapça’da dönüş demek. Yâni kulun yanlış yolu bırakıp, günahı, haramı, isyanı bırakıp Cenâb-ı Hakk’ın yoluna dönmesi, hak yola girmesi, cennet yoluna teveccüh etmesi, dönüş yapması demek.

Biz “dönüş yaptı” diyoruz. “İşte filânca kul, Allah ıslah etsin, işte şöyleydi, böyleydi; sonra dönüş yaptı, iyi bir kul oldu.” diyoruz. “Öyle bir dönüşle döndü ki, imrenirsin kardeşim!” diyoruz. “Bir zamanlar nasıl insandı, şimdi

nasıl insan, görsen şaşırırsın! Melek gibi oldu.” diyoruz.

Meselâ ben Amerika’da, evvelki gidişlerimde rastlamıştım. Bir yerde cuma namazı kıldığımız zaman, bizi davet ettiler, bırakmadılar. Kafile olarak öğle yemeğinde topluca yemek verdiler, ziyafet verdiler. Böyle mescidin bir yerinde, namaz kılınan binanın bir yerinde, uzun bir sofrada öğle yemeği ikram ettiler bize.

Bir ihtiyar hizmet ediyor, boylu poslu, böyle uzun boylu, siyahî, yâni Afrika’dan gelme, o kökenden. *African American* diyorlar, yâni Afrika’dan gelme Amerikalılardan... Esmer bir kimse, ihtiyarlamış, bir omuzu böyle hafif çökmüş ama boylu poslu... Yâni, şöyle bir zamanlar nasıl levent olduğu, nasıl böyle fidan boylu olduğu, güçlü kuvvetli olduğu seziliyor. Hizmet ediyor genç gibi, çevik, hareketli ve işte kaşık gelecek, ekmek gelecek, meşrubat getirilecek. Herkesten önce kalkıyor, gidiyor, getiriyor filân. Amerikan kökenli, yâni Amerikan vatandaşı, müslüman olmuş.

Dediler ki:

“—Hocam bunu tanıyor musunuz?”

“—Tanımıyorum.” dedim.

Tabii zaten tanımadığımı bilirler, soranlar da bilirler, çünkü ben oraya misafir gittim, cuma namazını kıldırımdım, oradan gene ayrılacağım. Yâni, o şehri tanıyan bir insan değilim. Türkiye’den oraya gitmiş insanım, tanımam zaten ama, merakımı tahrik için soruyorlar:

“–Tanıyor musun bu insanı?..”

“–Tanımıyorum.” dedim.

“–Bu şahıs, bu şehrin mafya çetesinin reisiydi bir zamanlar.” dediler.

Yâni çete reisiyken, eli silahlıyken, kim bilir ne gibi kusurlar işlemişken, Allah İslâm’ı nasib etmiş. Çetecilikten, haramdan, gûnahtan dönmüş, iyi bir kul olmuş. Nasıl şimdi böyle iyi bir insan hâline gelmiş, nasıl hizmet ediyor, nasıl hayra koşuyor... Tabii insan imreniyor, dua ediyor, temenni ediyor: Allah bütün şaşırınlara böyle doğru yolu gösterebilir... Hakka dönüşü nasib eylesin...

İşte tevbe, hakka dönüş ayı.

“–Peki hocam, eski günahları ne oluyor? Böyle tevbe ederse, bir insanın eski günahları ne olur?..” diye sorulursa, bir kere şunu müjdeleyelim ki, bir insan müslüman değilken, gayrimüslimken, “*Eşhedü en lâ ilâhe illa’llâh, ve eşhedü enne muhammeden abdühû ve rasûlühû*” der de imana gelirse, İslâm’a girerse, hidayete ererse, eski bütün günahları silinir. İslâm eski günahları siler. Müslüman oluş, Allah’ın yoluna giriş eski günahları siler. Hepsi silinir, o küfür devrinde kaldı, imansız olduğu devrede kaldı.

Hani tarihte milattan önce, milattan sonra dediğimiz gibi, veyahut bizim hicrî tarihimizde hicretten önce, hicretten sonra denildiği gibi; cahiliye devri, devr-i saadet, asr-ı saadet diye ayırım yapıldığı gibi, insanın ömründeki eski cahiliye devri tamamen siliniyor. O imana geldi

diye, Allah onu annesinden doğmuş taptaze bir insan gibi, günahsız hale getiriyor.

Hani bilgisayarın üzerinde bir sürü işlem yapılmış, bir sürü kayıtlar var, bir sürü suçlar yazılmış. Düğmesine basılıp hepsi siliniverince hiç bir şey kalmıyor gibi anlatalım bu zamanın insanına... Bilgisayar her eve girdi artık, çağın aleti oldu. 21. Yüzyıl'da en çok insana yardımcı aletlerden birisi olacak. Sıfırlandığı gibi, bilgisayardaki bütün bilgilerin silindiği gibi, günahla ilgili kayıtlar da insan müslüman olunca siliniyor. Çok güzel!..

Demek ki, yanlış inançta olanların İslâm'a gelmesi lâzım! E onlar tabii yanlış inancın içindeyken, İslâm'ın güzelliğini bilemezler. Nereden bilsin fukaracık, zavallıcık?.. İslâm'ı bilmediği için zaten o yanlış yolda... O halde müslümanlara bir büyük görev düşüyor: Bilmeyenlere İslâm'ı anlatmak.

“—E, ben anlatırım, ya kabul eder, ya kabul etmez!”

Zaten öyle... Zaten senin yaptırım gücün yoktur. Vicdanlar hürdür, akıllar, gönüller hürdür. Ya da, Allah'ın takdirine kalmıştır, Allah'ın dilediği gibidir hâli. Dilerse hidayet verir. “Hidayet Allah'tandır!” diyoruz onun için... Allah kulu sevmezse, istemezse, hidayet vermez. Hidayet Allah'tan... Peygamber Efendimiz dahi buyuruyor. O peygamber olduğu halde, server-i kâinat olduğu halde, habibullah olduğu halde, halîlullah olduğu halde, safiyyullah olduğu halde diyor ki:

“—Ben ancak tebliğ ederim. Hidayet Allah’tan.”

Tebliğ ederiz. Biz müslümanlar da İslâm’ı anlatırız. Yazıyla, sözle, radyoyla, televizyonla, dergilerle, kitaplarla, vaazlarla, konuşmalarla, toplantılarla; halka, gençlere, kadınlara, erkeklere, büyüklere, her türlü iletişim aracıyla, her vasıtayı kullanarak İslâm’ı anlatmaya çalışıyoruz:

“—Allah’ın emri budur. Taşa tapmayın! Yıldıza, aya, güneşe tapmayın! Öküze, buzağıya, ineğe tapmayın!.. Elinizle yaptığınız taşlara, ağaçlara, şekillere, heykellere, putlara tapmayın!.. Allah buna razı gelmez. Allah, şirk koşanları, kâfir olanları sevmez. Onlar cehennemde ebedî kalacaklar. Gelin, kâinatı yaratan, alemlerin Rabbi Allah’ın varlığını, birliğini siz de görün, siz de anlayın, imana gelin!.. Bakın İslâm ne kadar güzel, iman ne kadar tatlı!.. Mü’minin hayatı ne kadar hoş. Tattığı, yaşadığı haller, duygular ne kadar derin, ne kadar böyle imrenilecek kadar güzel. Gelin görün!..” diye İslâm’ı anlatmak lâzım!

Nasib olursa, ne mutlu! O kurtulacak işte... Günahları silinecek, sıfırlanacak. Nasib olmazsa, küfürde kalırsa, tabii Allah’ın sevmediği işleri yaptığından cehenneme atılacak, hiç çıkmamak üzere ebediyen cehennemde yanacak. Ne kadar kötü!.. Bir kul için, ne kadar kötü bir akıbet olmuş oluyor; şu iki paralık fâni dünyada, gerçekleri göremediği için, ahiretteki sonsuz azaba giriftâr olmak, cehenneme düşüp sonsuz azab görmek...

Allah cümlemizi, evlâtlarımızı, nesillerimizi, kıyamete kadar zürriyetlerimizi, kardeşlerimizi korusun... Şaşıranlara da doğru yolu göstereyin...

Göstereyin ama, tabii biz vesile olursak; insanın doğru yola girmesine, hak yolu bulmasına, imana gelmesine biz vesile olursak; onun ömrü boyu yaptığı bütün ibadetler, hayırlar, kazandığı bütün sevapların bir misli, aynısı biz yapmışız gibi bize verilecek.

Onun için, en sevaplı çalışmalardan birisi, yâni bir müslümanın, aşık müslümanın, akıllı müslümanın, sevap arayan, “Ben ne yaparsam Allah’ın en sevgili kulu olurum? Yaptığım işlerin en sevimsisi, en sevgili, Allah indinde en makbûlü, en sevaplısı hangisidir acaba?..” diye düşünen bir insan için, en sevaplı iş: Bir insanın, onun sözleriyle, çalışmalarıyla hidayete ermesidir.

O halde, hak yola çağırarak, İslâm’ı anlatmak, tebliğ ve irşad çalışması en şerefli, en kıymetli, en önemli, en sevaplı çalışma oluyor. Ne mutlu bu yolda yürüyen, bu yolda gayret eden, ömrünü böyle geçiren o mürşid-i kâmillerimize, o evliyaullah büyüklerimize!.. O mübarek hocalarımıza, alimlerimize, mürebbîlerimize, annelerimize, dedelerimize ne mutlu!.. Allah hepimizi öyle eylesin...

Tamam, bir insan kâfirken müslüman oldu mu, günahları siliniyor. Pekiyi müslüman doğmuş da, İslâm’ı tanıyamamış; işte ailevî sebeplerden, çevredeki olaylardan, kötü arkadaşlardan... Annesi babası yok, öksüz büyümüş; veyâhut

annesi, babası cahil ve gâfil olduğundan İslâm'ı anlatmamış, öğretmemiş. İşte tahsil

göstermiş ama, bilgi vermiş ama, iman bilgilerini vermemiş. Büyümüş, yaşamış, hatalar işlemiş, işte biraz kulaktan dolma bilgisi var. Kendisinin nüfus kağıdında da müslüman olduğu yazılmış, o kadar. Fazlaca bir şey yok. Hatalı, günahlı ömür geçirmiş... Bu insanın hâli ne olacak?..

Bu insan da tevbe ederse, aşk ile, sıdk ile bir daha işlememeye azm ü cezm ü kasd ederek, niyet ederek pişmanlık duyar, Rabbine pişmanlığını bildirir, "Affet beni yâ Rabbi!" diye tevbe ve istiğfar ederse, Cenâb-ı Hakk'ın yoluna dönüş yaparsa; onun da günahları silinir. Allah günahlarını siler. Yâni kâfiri sildiği gibi, günahkâr yaşamış bir müslüman da hatasını anlayıp da, hayatının bir noktasında dönüş yaptı mı, onun da günahlarını siler.

Günahtan tevbe ettikten sonra, sözünde durmayıp tekrar hatalara, günahlara düşerse; tabii o zaman silinmiş olanlar tekrar canlanır, o eski günahları ile sonradan işlediği günahlar da birleşir. Onların hesabı ahirette kendisine sorulur.

Onun için, tevbe ettikten sonra bir daha gaflete, cahilliğe, dalâlete düşmemeye, fısk u fücûra düşmemeye çok dikkat etmek lâzım! Ateşe atılmaktan korkar gibi korkmak lâzım!..

Tabii, bu korkuya rağmen insan zayıf olduğundan, nefsi olduğundan, iradesine bazen hakim olamayıp hatalar işlediğinden günah işlerse, yine tevbe ederse ne olur?.. Yine tevbesini kabul eder Allah... Amma;

“—Ben tevbe ediyorum da, gene ileride gene günah işlerim, gene tevbe ederim!” derse; olmaz!

Yâni, tevbe ederken bir daha günah işlememeye niyet edecek, günahı bırakacak, iyice kararlı bir şekilde... Ama yine ayağı kayarsa, yine Allah affediyor. Yâni yüz defa tevbesini bozsa, yine tevbe etse, tevbesini kabul ediyor.

Bu inceliği anlamak lâzım!.. Tevbede aşk ile, sıdk ile, ısrarla, kesin kararlar Cenâb-ı Hakk'ın yoluna dönmek lâzım!..

İşte bu dönüş herkese lâzım olduğundan, gâfil müslümana da lâzım olduğundan... E hayatında gâfil değil ama, karınca kararınca Cenâb-ı Hakk'a ibadet etmiş de, yine de eksiksiz, kusursuz değil. Her müslümanın kusuru vardır. Tamam, onlar için de, öyleleri için de gene tevbe etmek iyidir.

“—Yâ Rabbi eğer benim elimden, dilimden, gözümünden, kulağımdan, her çeşit âzâmdan, mesul olduğum, sinn-i bülûğa eriştiğim, artık sorumluluk çağına girdiğim, ergenlik çağına girdiğim yaştan bugüne kadar, bilerek, bilmeyerek, kasden veya hatâen bir günah vâki olduysa, işlemişsem, bilerek, bilmeyerek bir hatam olduysa; yâ Rabbi, ben onlara pişman oldum. Şu anda kesin kararlıyım bir daha işlememeğe karar verdim, beni affeyle!..” dediği zaman Allah-u Teâlâ Hazretleri Gaffârü'z-zünûb olduğundan, Settârü'l-uyûb, Afüv olduğundan, affedici olduğundan, affetmeyi çok sevdiğinden, affeder.

Erhamü'r-râhimîn olduğundan, merhametlilerin en merhametlisi olduğundan, kulunu affeder ve

kulunun dönüşünden çok memnun olur, hoşnud olur. Cenâb-ı Hakk'ın rızası olur. Cenâb-ı Hak tevbe eden kulunu çok sever. Hak yola dönen kulunu çok sever, çok razı olur, çok memnun olur. Bunu bilmek lâzım ve bunu söylememiz lâzım herkese...

d. Tevbe ve Sabır

Hem kendimiz hayatımızın muhasebesini yapalım. Kendi günahlarımıza tevbe edelim sevgili dinleyiciler. Hem de etrafımıza:

“—Tevbe ayı geldi, gelin tevbe edelim!” diye tevbeyi anlatalım, hak yola girmeyi tavsiye edelim. Tevbenin nasıl olacağını öğrenelim, öğretelim! Şöyle gusül abdesti alarak, tepeden tırnağa yıkanıp:

“—Yâ Rabbi ben vücudumu yıkadım, temizledim. Sen de benim kalbimi, gönlümü temizle!” diyerek, abdest alarak, iki rekât namaz kılarak şöyle güzelce... Tabii bunlar olmasa da olur da, “Tevbe yâ Rabbi!” demekle de tevbe olur da böyle olunca âlâ olur. Fukaraya sadaka verip, onların da duasını kazanarak şöyle, “Artık bundan sonra tam ve kâmil, sâlih ve hâlis bir müslüman olmaya niyet ettim!” demeliyiz. Samimi bir niyetle tevbe etmeliyiz. Başkasını da tevbeye teşvik etmeliyiz. Çünkü tevbe ayına geldik. Çünkü Receb-i şerif tevbe ayıdır. Receb-i şerifin hilâli göründü, hilâli de büyüdü, neredeyse yarımay gibi oldu. Biliyorsunuz, tam aya dolunay diyoruz. O onbeş günlük, ondört günlüktür. Yarısı altı yedi günlüktür. İşte neredeyse gökteki ay o hâle geldi. Hilâl

hâlınden kalınlaştı, geliştı, yâni yarımaya hâline geldi. Yâni, tevbe ayının bir haftası neredeyse tamam oldu demek. Onun için bu tevbe ayında tevbeye niyete edelim, tevbe edelim!..

Tevbe Cenâb-ı Hakk'ın yoluna giriştir. Tevbe hak yolun, tasavvufun, evliya olmanın kapısıdır. Cennete giden yolun ilk adımıdır. Tevbe ile tevbe eden kulda günah kalmaz. Tevbe güzel bir şeydir. Kul tertemiz olur. Bazı insanlar diyebilir ki: "Benim günahım çok, hem de ben büyük suçlar işlemiştim. Allah acaba beni affeder mi?" Affeder, çünkü Peygamber Efendimiz bildiriyor:¹

لَا صَغِيرَةَ مَعَ الْإِسْرَارِ، وَلَا كَبِيرَةَ مَعَ الْإِسْتِغْفَارِ

(الدیلمی، هب. عن ابن عباس)

(*Lâ sağîrete mea'l-ısrâr*) "İsrar olduğu zaman küçük günah kalmaz. Küçük günah büyür. (*Ve lâ kebîrete mea'l-istiğfâr*) Tevbe edince, büyük günahlar da affedilir." diye bildiriyor. Aşk ile, sıdk ile, benim anlattığım hâlet-i rûhiye ile, ruhsal duygularla gönülden tevbe edenin günahları silinecek. Peygamber SAS Efendimiz müjdeliyor. Bu kesin bir şey... Tevbe edeceğiz. Tevbede de sebat edeceğiz, sabır göstereceğiz. Cenâb-ı Hakk'ın yolunda durmaya sabır göstereceğiz. Sabır çok güzel bir duygudur. Devamlılık ifade eden, tahammül ifade eden, azim ifade eden bir duygudur.

¹ Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.V, s.199, no:7994; Beyhakî, *Şu-abü'l-İman*, c.V, s.456, no:7268; Abdullah ibn-i Abbas RA'dan. *Kenzü'l-Ummâl*, c.IV, s.218, no:10238; *Keşfü'l-Hafâ*, c.II, s.2072, no:3071; Suyûtî, *Câmiu'l-Ehâdis*, c.XVI, s.452, no:17251.

Biliyorsunuz, sabır üç Őeye gerekli oluyor:

1. İbadetlere devamda sabırlı olmak lâzım! Sabah namazı zor gelmemeli, yatsı namazı zor gelmemeli!.. Abdest almak zor gelmemeli, namaz kılmak zor gelmemeli! Cumaya gitmek zor gelmemeli!.. Oruç tutmak zor gelmemeli! Zekât vermek zor gelmemeli! Boynuna borç olduysa, hacca gitmekten sakınmamalı!..

Yâni, ibadetlerin her çeşidine karşı, eğer Őeytan onu içinden kandırmaya çalışıyorsa, zor gösteriyorsa, caydırmağa uğraşıyorsa, sabretmek lâzım! İbadetlerin meşakkatine, sıkıntılarına sabretmek lâzım!.. Çünkü o meşakkatin arkasında hayır var. Hani imtihanın sonunda, imtihana sıkı çalışan bir öğrencinin, uykusuz gecelerinin sonunda başarıyla imtihanı bitirince, okulu bitirince, diplomayı alınca, nasıl sevinci yüksek oluyor!.. Sabrın sonu da selâmet olduğundan, ibadetlerde sabır lâzım!..

2. Günahlar da caziptir işin kötü tarafı... Tatlıdır, zevklidir, keyiflidir, eğlencelidir, fıkır fıkırdır. Günahlara da cezbolur insan. Çekilir böyle, “Ay, nasıl tutayım kendimi tutamıyorum!” filân diye zorlanır. Demek ki, günaha düşmemek için, günahın cazibesine kapılmamak için, o akıma takılmamak, o akıntıya kendisini kaptırmamak için de, bir direniş lâzım!.. O da bir sabır...

Demek ki, bir ibadetleri yapmağa devam etmeye sabır lâzım! Bir de günahların çekiciliğinin karşısında direnmeye, ona sabır lâzım!..

3. Tabii bir de insanın hayatı acı ve tatlı günlerde geçer. İyi ve kötü olaylar olur. Sağlık olur,

hastalık olur, üzüntü olur, sevinç olur... Bunların hepsi birer imtihandır. Üzüntü olunca, hastalık olunca, keder olunca, acı olunca, kul Allah'a isyan etmemeli, kadere karşı gelmemeli!.. Bunların hepsinin imtihan olduğunu bilip, imtihanı güzel atlatmağa bakmalı! Sabretmeli!..

Bir de yâni böyle ibtilâ ve imtihanlara, kaderin cilvelerine, acılıklarına tahammül etmek, dişini sıkmak, “Ne yapalım, bu bir imtihandır.” diye sabr-ı cemil göstermek lâzım!.. Meselâ, insanın çok sevdiği bir yakını vâdesi yeter, ölür. Gözyaşlarını tutamaz, günlerce ağlar, üzülür. Ama ne yapalım, Allah'ın takdiri; sabretmek lâzım!..

Demek ki, çeşitli olaylara karşı da sabretmek gerekiyor, sebat etmek gerekiyor, sağlam durmak gerekiyor. Sallanmamak, yıkılmamak, kapılmamak, kaymamak gerekiyor.

e. Allah'ın Rızasını Kazanmanın Yolu

Evet, tevbe ettik, Cenâb-ı Hakk'ın yoluna girdik. Sonra bu ayı ve bundan sonraki ömrü nasıl geçirmek lâzım sevgili dinleyiciler?.. Üç ana yol vardır. Cenâb-ı Hakk'ın rızasını kazanmak için üç çeşit yol vardır:

1. Bunlardan birisi; Allah ibadet edenleri, emrini tutanları, sözünü tutanları sever. Bir, ibadetleri yapmamız lâzım!.. Yâni, Allah namaz kılanı sever, oruç tutanı sever, mükâfat verir. Hacca gideni sever, zekât vereni sever. Cami yaptıranı, çeşme yaptıranı, yol yaptıranı, hayır işleyeni, ibadette taatte olan kulları sever... O halde, ibadet ve taati ifâ etmeliyiz, yapmalıyız. Kul olarak bu vazifeleri yapmalıyız.

Yapmazsa ne olur bir insan?.. Namaz kılmıyor, cumaya gelmiyor, oruç tutmuyor, zekât vermiyor, hacca gitmiyor... Allah'ın hikmetli, ibretli, önemli, faydalı olan emrettiği ibadetleri yapmıyor... Ne olur?.. Tabii, o zaman Allah sevmez. Emir tutmayanı, ibadet etmeyeni, âsi olanı, ma'siyete düşeni Allah sevmez. Onun için, ibadetlere devam edeceğiz. İbadetleri öğreneceğiz. "Dînî görevlerim nelerdir?" diyeceğiz, onları yapacağız.

Tabii, ibadetlerin içinde namazı biliyoruz. Orucu biliyoruz, zekâtı biliyoruz, haccı biliyoruz. Bir de zikir ibadeti var. Zikir, Peygamber SAS Efendimiz tarafından çok tavsiye edilmiş olan bir şey... Yâni ben yüzlerce hadis-i şerif topladım, kütüphanemde var. Namazların arkasından, biliyorsunuz 33 *Sübhâna'llâh*, 33 *El hamdü lillâh*, 33 *Allâhu ekber* diyoruz. Peygamber Efendimiz'in, hadis-i şeriflerinde tavsiye ettiği diğer zikirler var. Onlardan da gâfil olmayalım! Yâni, dilimiz de Cenâb-ı Hakk'ın zikriyle meşgul olarak ibadet etsin.

İbadetlere devam edeceğiz. Tevbeden sonraki ömrümüzde, üç ana konudan birisi ibadetlere devam. Böylece Allah'ın rızasını kazanmak.

2. İkinci ana konu, günahlardan kaçınmaktır. Buna ne diyoruz?.. Meâsîden ictinâb etmek, kaçınmak. Evet, günahlardan kaçınmamız da lâzım! Günah olan şeyler nelerdir öğrenmemiz lâzım ve onlardan kaçınmamız lâzım!.. Onlardan kaçınmayan bir kulu da, Allah sevmez. Günahları işleyen, isyana devam eden, hırsızlık yapan,

can yakan, kan döken, yalan söyleyen, zararlı işler yapanı insanlar da sevmiyor, kanunlar da sevmiyor. Cezalar geliyor.

Demek ki, ikinci dikkat edeceğimiz husus günahlardan sakınmak, kaçınmaktır. Kısaca takvâ ehli olmak deniliyor buna... Sakınmak, takvâ, ittikâ... Sakınan kimseye takî kul, müttakî kul deniliyor. *Takî* diye de söylenir, *müttakî* diye de söylenir. Ne demek yâni?.. Günahlardan sakınan, Allah'ın kahrına, gazabına uğramamaya dikkat eden, cehenneme düşmemeye gayret eden; cehennemi düşünüp, "Aman ben cehenneme düşmeyeyim!" diye, yapacağı işi düşünen; haram olan, günah olan işleri yapmayan kimse demek.

Hayatta bir de buna dikkat etmemiz lâzım! İbadetlere devam, günahlardan kaçınmaya dikkat etmek.

3. Allah'ın rızasını, sevgisini kazanmanın üçüncü bir yolu vardır, konusu vardır, o da ahlâktır. Yâni, insan ibadet edince, Allah'ın rızasını kazanır; günahlardan kaçınıncaya, Allah'ın rızasını kazanır. Bir de, ahlâkı güzel olunca, Allah'ın rızasını kazanır. Peygamber SAS Efendimiz kesin olarak bildiriyor ki:

"—Bir insan güzel huylu oldu mu, geceleri sabahlara kadar ibadet eden, gündüzleri akşamlara kadar oruç tutan bir insanın kazandığı sevaplar kadar sevapları, güzel huyundan dolayı kazanır."

Demek ki, "İbadetlerden de sevap kazanılıyor muş, güzel huylardan dolayı da sevap kazanı-

lıyormuş!” diye, huylarımızı güzelleştirmeliyiz. Kötü huylarımız varsa, onları atmalıyız.

Bu bir çalışma konusudur, bilgi konusudur, öğrenme konusudur. Güzel huylar nelerdir, kötü huylar nelerdir, bunları öğrenmek lâzım! en kolayı, Hocamız cennetmekân, rahmetu’llâhi aleyh Mehmed Zâhid Kotku Efendimiz’in *Tasavvufî Ahlâk* kitabı var, beş ciltlik, tatlı, sevimli... O kitabı okursunuz, hangi huylar güzel, hangi huylar kötü, öğrenirsiniz.

İmam Gazâli’nin *İhyâ-yı Ulûm*’u var. İmam Birgivi’nin *Tarîkat-ı Muhammediye*’si var. Böyle güzel ahlâkı, kötü huyları anlatan kitaplar var, *Kimyâ-yı Saadet* kitabı var. Bunlar basılmıştır tekrar tekrar. İyi huyları, kötü huyları topluca orada görebilirsiniz.

Ya da *Riyâzu’s-Sâlihîn* gibi, İmam Buhârî’nin *Sahih*’i gibi, diğer hadis alimlerinin güzel eserleri gibi, Peygamber Efendimiz’in hadis-i şeriflerini okursunuz. Topluca bir kitabı baştan sona okuduğunuz zaman, tabii çeşitli konular geçecek o kitabın içinde... Bu konuların arasında güzel huylar nelerdir, kötü huylar nelerdir, onları da anlayabilirsiniz.

Kur’an’ı okuduğunuz zaman da, o da ahlâkın iyilerini, kötülerini gösteren, ayet-i kerimelere rastlarsınız. Oradan da anlaşılabilir. Ama bunları toplu olarak, konuları toplu bir yerlerde görmek istiyorsanız, o söylediğim kitaplar gibi güzel huyları, kötü huyları anlatan kitapları okuyun, öğrenin!..

İyi insanları, onların hayatlarını okuyun!
İyi huyları onların davranışlarından, yaşam tarzlarından da anlayın!..

Sonuç itibariyle, ahlâkı güzelleştirmiş olmak lâzım ki, Allah'ın rızası kazanılsın... Kötü huylardan kurtulmak lâzım ki, o kötü huylardan dolayı bir cezâyâ, belâyâ uğranılmasın... Çünkü bir insan namaz kılsa, oruç tutsa bile; diyelim ki, hacca gitmiş olsa bile, zekât vermiş olsa bile, huyu kötü olunca, ondan günaha girebilir. Kötü huyluluğundan, kötü davranışlarından dolayı günahlara girer de, onun da cezasını çekebilir. Evet, namaz kılmıştır, oradan bir sevap alır ama, kötü huyundan dolayı daha çok günaha girdiğinden, o onu götürdüğünden, kıldığı namaz onu kurtarmaz. Kötü huyundan dolayı cezaya uğrayabilir, Allah saklasın, cehenneme düşebilir.

Demek ki, ahlâkımızı düzeltmeye de çok dikkat etmeliyiz. İyi huyları, kötü huyları öğrenmeliyiz.

Tabii iyi huyların, kötü huyların öğretildiği müesseseler, dergâhlar, tekkeler, tasavvuf ocakları idi. Mevlânâ Celâleddin-i Rûmî Hazretleri, Yunus Emre Hazretleri, Hacı Bayram-ı Velî Hazretleri, Hacı Bektaş-ı Velî Hazretleri, Eşrefoğlu Rûmî Hazretleri, İsmail Hakkı-yı Bursevî Hazretleri, İbrahim Hakkı-yı Erzurûmî Hazretleri... vs. Ne kadar güzel kitaplar yazmışlar, tarihten tatlı tatlı okuyoruz, anlıyoruz...

İşte onları örnek alarak, iyi kulları, evliyâullahı, enbiyâullahı, sâlihleri tanıyarak, bizim de iyi huyları olardan öğrenmemiz mümkün olur.

İyi bir insan olarak yaşamamız, iyi örnekleri kendimize, önümüze koyarsak, örnek alırsak, pîşvâ edinirsek, onların arkasından gidersek, biz de inşaallah onlar gibi, Allah'ın rızasına eren kişilerden oluruz. Erenlerden oluruz, evliyadan oluruz. Evliyaullahtan, Allah'ın sevgili kullarından oluruz; Allah'ın peygamberleri, sâlih kulları gibi...

Sevgili Akra dinleyicileri! Allah-u Teâlâ Hazretleri, şu güzel mübarek gecede duaları kabul eder. Cuma geceleri güzeldir, bu geceler güzeldir. Dualarımızı kabul eylesin... Bizi de sâlihler zümresine, sevdiği kullar, iyi kullar zümresine dâhil eylesin... Başka kulların iyiliği için de çalışan, güzel huylu, verimli, olumlu, hayatı faydalı, yararlı işler yaparak geçmiş kullardan eylesin... Tertemiz eylesin... Melekleşmiş insanlardan olmayı nasib eylesin...

Uzun ömürle yaşamayı nasib eylesin... Sıhhat, afiyet üzere, elden, ayaktan düşmeden, erzel-i ömre uğramadan, böyle aklını, şuurunu, sıhhatini afiyetini kaybetmeden yaşamayı nasib eylesin... Ve bu yaşam içinde de, çevremizde mutlu günler görmeyi, mutlu olaylar görmeyi, insanların iyi insanlar olduğunu, cihanın düzeldiğini görmeyi nasib eylesin... Müslümanların mutluluğunu gösterecek Allah... Mutlu bir şekilde yaşayıp, huzuruna sevdiği, razı olduğu kullar olarak varalım... Dileriz ki öyle olalım, öyle varalım!..

Huzuruna sevdiği kul olarak varıp, rızasına erenlerden eylesin... Cennet evine girenlerden eylesin... Cennet içre cemâlini görenlerden ey-

lesin Allah cümlemizi... Ve Peygamber-i Zîşânımız'a, sâlih büyüklerimize, evliyaullahı Firdevs-i A'lâ'da komşu eylesin... Adını duyup, yüreğimizde sevgisini beslediğimiz büyüklerimize cennete kavuşup, onların sohbetlerine ermeyi nasib eylesin...

Daha daha, aklımıza gelmeyen nice dünya ve ahiret hayırlarını Rabbimiz biliyor. Biz bilmesek, unutsak da o biliyor. Bizlere her türlü dünyevî, uhrevî hayırları ihsân eylesin... Her türlü dünyevî, uhrevî şerlerden, zararlardan, ziyanlardan cümlemizi korusun... Nice nice mutlu kandillere erdirsin... Sevdiklerinizle cümlelerinizi aziz ve bahtiyar eylesin, aziz ve sevgili Akra dinleyicileri!..

Es-selâmü aleyküm ve rahmetu'llâhi ve berekâtühû!..

Prof. Dr. Mahmud Es'ad COŞAN
06. 11. 1997 - AKRA

[Bütün MÜBAREK GÜN VE GECELER](#)
[sohbetlerine PDF olarak](#)
[ulaşmak için tıklayınız.](#)

